

ՈՎ ՊԻՏԻ ԼԻՆԻ ՃԵՄԱՐԱՆԻ ՏԵՍՈՒՉ

Էջմիածնի արևոյ կամարները մի տարի թափուր ֆնալուց յետոյ վերջապէս իւր գիրկն առան նոր Հայրապետին. Հայկական ամբողջ կեանքը այն աստիճան քայքայուած է ու այնպէս է շեղուել իւր կանոնաւոր ուղիից, որ նոր Հայրապետին մեծ կամքի ոյժ է պէտք և մեծ հանճար՝ ամեն մի կեանքի երևոյթին արձա-գանք տալու, բարեօրոշելու աղմկայոյզ կեանքը:

Շատ ցաւեր ունի Հայ ազգը և այդ ցաւերից գլխաւորը կըրթական գործն է: Նոր Հայրապետը իւր ծրագրական ճառի մէջ ինքը շեշտեց այդ և մենք լիայոյս ենք, որ նա պիտի կարողա-նայ կրթական գործը դնել անհրաժեշտ բարձրութեան վրայ: Բայց կրթական գործ ասելով մենք հասկանում ենք ընդհանուր հայկական կրթութիւն. նախ քան ընդհանուրի դիմելը, մեր կարծիքով, անհրաժեշտ է նեցուկ տալ քանդուող շէնքին, որ ֆնացորդ բեկորները փլատակների չվերածուեն, ու իրենց տակը չթաղեն ամբողջ հայկական կրթական գործը:

Դպրոցական գործիչների ձերբակալումը մեր կեանքում վերջերս յաճախակի բնոյթ է սկսել կրել. առանձին աչքի են ընկնում Թիֆլիսի Ներսիսեան Դպրոցի տեսուչ Ահարոնեանի և Էջմիածնի ճեմարանի՝ Մ. Բերբերեանի ձերբակալումը, որոնց մասին մենք առիթ ենք ունեցել մի քանի անգամ գրել: Այժմ, երբ հեռագիրը մեզ աւետեց որ ճեմարանի տեսուչ Բերբերեանը ազատ է ձերբակալութիւնից, մենք նորից դիմում ենք ճեմարանի տեսչի խնդրին:

Այն մութ մթնոլորտը, որը բնորոշում է այդ ձերբակալութիւնը, մենք մի կողմն ենք թողնում: Այժմ Հայրապետը առիթ ունի ինքն անձամբ տեսնել պ. Մին. Բերբերեանին և գնահատել նրա ուսուցչական, վարչական ու մանաւանդ տեսչական տաղանդը: Հայրապետը զիտէ նոյնպէս, որ ժամանակ է ազատել դըպրոցները «ուսնալ—տգէտ» վարիչներից, զուրկ գործունէութեան եռանդից և արժանի հատուցումը կտայ Բերբերեանի նման մի լուսամիտ մարդու, որի լուսամտութիւնը հանգիստ չի տալիս ոչ խաւարամիտ «մութ» անձանց և ոչ «ռէտրոգրադ»—սոցիալիստներին, որոնք զինուած ինտրիգի կեղտոտ զէնքով, անարժան բրօշու-րային զրպարտութիւններով ու աշակերտական տհաս խլրտուֆի-րով արգելադիր էին հանդիսանում Բերբերեանին նրա շինարար գործունէութեան ժամանակ:

Բերբերեանն էր, որ կարողացաւ գէթ մասամբ (որովհետեւ կարճ էր ժամանակը և ուժեղ ինտրիգը) մաքրել Գէորգեան ճեմա-

րանը, այդ ուսահայոց միակ բարձրագոյն դպրոցը կատարեալ տգիտութիւնից, որին ապացոյց կլինի Բերբերեանի զեկուցումը վերջին դէպքերի մասին վեհ. հայրապետին:

Թող գէթ այս անգամ ճեմարանում գերակշռի պայծառ լոյսը ու հայրապետի առաջին քայլը այդ դժբաղդ դպրոցի վերաբերմամբ լինի մի այնպիսի որոշում, որը նախ կարդարացնի վեհափառի ծրագրական ճառը կրթական գործի վերաբերմամբ և ապա վեհի ապագայ ինքնուրոյն գործունէութեան նախակարապետը կլինի:

Իսկ գործունէութեան եռանդից զուրկ «Ակակի Ակակիւիչները» թող մտնեն ընդմիջտ իրենց որջերը ու դադարեն ճեմարանի շէմքը անմիտ կերպով մաշելուց:

Վ. Ա.

ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ

Ինչպէս արդէն սպասուում էր, Ն. Վեհափառութիւն Տ. Տ. Մատթէոս II կաթողիկոսը յունիսի 14-ին ժամանեց Թիֆլիս:

Թիֆլիսի կարգադրիչ մասնաժողովի կողմից մի ամբողջ խումբ ընդառաջ էին գնացել Վեհին մինչև Աղստե կայարանը, իսկ Արցախի թեմի պատգամաւոր Հ. Առաքելեանը մինչև Բալաշարի:

Թիֆլիսի ընդունելութիւնը, շնորհիւ կաթողիկոսական ընդունելութեան կարգադրիչ մասնաժողովի եռանդուն գործունէութեան, բուն ժողովրդական էր և նախկին կաթողիկոսների ընդունելութեան հանդէսներից անհամեմատ շքեղ:

Երկաթուղու կայարանում խռնուած ահագին ամբոխ ժողովրդեան, արքայասենեակը զարդարուն և ալ մահուդ սփռուած գնացքի վայրից մինչև հայրապետական կառքը: Արքայասենեկում խմբուած էին բաղմաթիւ հաստատութիւնների, հասարակութիւնների և խմբադրութեանց պատգամաւորութիւններ: Գնացքի առաջ սպասում էին քաղաքումս գտնուած կուսակիցներ, թեմական Ատենի ներկայացուցիչներ, քաղաքազլիսի պաշտօնակատարն ու իրաւասուներ, քաղաքիս հասարակութեան պատուաւոր ներկայացուցիչներ ևն. կայարանում, ինչպէս և ամբողջ ճանապարհին և հանդիսին կարգը պահպան-